
PROTOPLASMA - VARIATIES.

De bekende Weener muziekhandelaar, uitgever en componist, ANTON DIABELLI, wiens sonaten en sonatines nog altijd bij 't klavier-onderriocht dienst doen, had eens een origineelen inval. Hij zond aan de vele kunstbroeders, waarmee hij als uitgever in betrekking stond,

een door hem gecomponeerd allereenvoudigst walsje, met verzoek daarop éene variatie te maken. Ongeveer een 50tal voldeden aan zijn verzoek. Daarop gaat hij naar BEEHOVEN, telt hem 80 dukaten uit en verzoekt daarvoor van hem, den grooten meester, niet een maar zes of zeven variaties. De niet altijd zoo ruim betaalde BEEHOVEN neemt lachend den voorslag aan. Hij zet zich aan den arbeid; bekijkt het simpele motiefje van alle kanten en begint bedaard te schrijven. Maar langzamerhand raakt hij in vuur, 't eene denkbeeld ontwikkelt zich uit het ander en de verplichte zeven veranderingen groeien aan tot 10, 20, 25 en eindelijk tot 33. Op deze wijze ontstond een van de geniaalste toonscheppingen, ooit geschreven; eigenlijk 33 kabinetstukken, die elk hun eigen karakter hebben en waarin de kenner bewondert hoe een en hetzelfde thema, in altijd afwisselende vormen optredend, telkens omgeschapen wordt tot een nieuw kunstwerk.

Voegt nu hierbij nog de nu vrij wel vergeten 50 variaties van de andere kunstenaars, die een criticus goed, welriekend hooi noemde, dan zijn dat ruim 80 veranderingen op hetzelfde motief.

Zullen wij daaruit vernuft van den menschelijken geest bewonderen? Misschien is er eenige reden voor, maar hoe zinkt dit menschenwerk in 't niet bij 'tgeen de natuur uit een protoplasma-klompje wist te scheppen, de geheele planten- en dierenwereld. Dit althans als de evolutie-leer recht van bestaan heeft, en wie twijfelt daaraan nog?

Laten wij de planten geheel buiten rekening en ook de uitgestorven diersoorten, stellig oneindig veel grooter in aantal dan die er thans nog leven, dan komt men toch nog tot een verbazend getal. Volgens de jongste schatting toch zijn er tegenwoordig omtrent 366000 verschillende diersoorten in leven.

Het talrijkst hiervan zijn de insecten (233000 soorten); van vogels kent men 12500; van visschen 12000; van amphiëen en kruipende dieren 4400 en van zoogdieren 2500 soorten. Er blijven dus nog ruim 100000 soorten van lager bewerkte dieren over, waarvan de weekdieren met 50000 soorten bovenaan staan.

En dit alles, en voorts nog het vele door de steeds vlijtig doorwerkende onderzoekers nog niet gevonden althans beschreven, wat is het anders dan in 't oneindig afwisselende variaties op het oer-thema protoplasma?

R. S. T. M.